

Szemes Péter

Sikeres évad koronája

(A piros váza titka című bábszínházi előadásról)

A 2007/2008-as évad bemutatóival ismételten sok örömet okozott és meghatározó élményeket szerzett kis nézőinek a Griff Bábszínház átforgalmazott társulata. A játszóhely módosulása, a bekövetkezett személyi változások és a jelentősen lecsökkent anyagi lehetőségek ellenére igazolták, hogy rövid idő alatt magas színvonalú művészi alkotómunkára képes, erős együttessé váltak. Ennek megfelelően az évadbeli produkciókat számba véve csak elismerő szavakkal szólhatunk a Zalán Tibor Hauff-átirata alapján készült A gólyakalifáról, a rendkívül sikeres egy személyes Szoknyameséről (Szívós Réka kiváló alakításával), az adventi-karácsonyi ünnepkört és a hozzá kapcsolódó zalai népszokásokat bemutató Hej, regő-ről*, vagy a korábban ugyancsak Nagy Kopeczky Kálmán által színpadra állított Fülenagy, a kíváncsi kiselefant szereplőinek újabb történetét megjelenítő Foltos, a torkos zsiráfról. A legemlékezetesebb, leginkább élményt nyújtó előadásnak - a bábszínházi idény méltó megkoronázásaként - mégis talán A piros váza titka bizonyult a gyermekek és felnőttek számára.

A néhány éve elhunyt, nemzedékeket irodalom- és színházzszeretővé, -értővé nevelő tanárnő, Csetényi Anikó neve bizonyára ismerősen cseng a mesék csodás-kalandos világát kedvelők fülében. Emlékezetünkbe idézhetjük kedves történeteit: A madarak karácsonyfáját, A legjobb szívű boszorkányt, A középső királyfit, vagy a Presser Gáborral közösen jegyzett Nyuli néni buliját és A piros esernyőt. Utóbbi bemutatója a Hevesi Sándor Színházban, 1989-ből Tömörly Péter rendezésében, egyik legjelentősebb személyes színházi élményem. A neves szerzőpáros idején Griff-beli előadásának eredeti változatát 1991-ben A mikulás csizmája-ként rögzítette a Magyar Rádió, a későbbi bábszínházi adaptáció kapta a sejtelmesebb A piros váza titka címet.

A darab cselekménye a messi Északon kezdődik, ahol a hazatérő Mikulás fáradt társát, Táltos Pistát ébreszti, mert ajándékot kell vinniük a pápua acsavacsa Törzsfőnök negyvenhat gyermekének. Hamarosan meg is érkeznek a trópusi szigetre, ahol már türelmetlenül várják jöttüket. Az édesség-csomagok kiosztása után a törzs vezetője köszönete jeleként megmutatja szép vidéküket, majd vacsoráig

* Különösen örömteli, hogy a szerző, Pénzes Csaba – aki egyben a színpadi adaptáció játékmestere is volt - Gönczi Ferenc zalai gyűjtéseinek felhasználásával készítette el a darab szövegét, és így a produkció 50 előadása jelentős mértékben hozzájárult a göcseji-hetési téli népszokások megismertetéséhez.

tengerparti pihenést javasol a vendégeknek. Míg a Téalapó csizmáját levette lábát áztatja a hűsítő vízben, Pista vágára indul a fővenyen. Az ünnepi lakoma idejét jelző dobszóra azonban a táltos csak az egyik piros lábbal tudja gazdája után vinni, a másik ugyanis hirtelen eltűnt.

A Törzsfőnök megrendül az eset hallatán, náluk ugyanis még sosem történt hasonló cselekmény, és a csizma keresésére küldi a pápuákat; ezzel egy időben Pista is elindul, hogy kifaggassa a habléányt, akit sétája során a zátonynál látott. A sellő – aki a rendkívül találó Igaz Gyöngyi névre hallgat – egy sziklán ülve szomorú dalt énekel Királynője és egész népe szomorú helyzetéről. Elárulja, hogy a rettegett Nagy Polip egy bűvös vázát kapott az óceán Nagy Varázslójától, amit a habléányoknak éjfélig tele kell tölteni igazgyönggyel, különben hatalmával élve kiszáritja a tengert. Táltos Pista megígéri, hogy gazdájával együtt utána fognak járni az ügynek és megvédik a halfarkú lányokat. Az elsüllyedt hajókról szerzett bűvárfelszereléssel lemerülve csodás látvány tárul az északi vendégek szeme elé: színes halrajok úsznak a korallpalota körül. Az építmény kapujában Medúza, a Királynő dajkája fogadja őket, elvesztett asszonyát siratva, aki haladékat kérni ment a Nagy Poliphoz. Időközben a sellők úrnője félelméről, elszántságáról énekelve megérkezik a tengeri zsarnok rezidenciájához, ahol az őt álló Cápák urukat éltető dala fogadja. A Nagy Polip elé járulva a Királynő próbál egyezsége jutni, ám semmit sem sikerül elérnie, a „nyolckarú úr” elfoglaltságára hivatkozva visszavonul, és magára hagyja vendégét Tintahal kisasszonnyal. A társalkodóként küldött hölgy idegesítően ismételt szófordulataival gyorsan eléri, hogy a Királynő hívassa a Cápák fejedelmét és újabb fenyegetés hatására – bár viszolyog tőle - beleegyezzen a vele kötendő házasságba. Az utolsó pillanatban érkezik Igaz Gyöngyi és Táltos Pista a kért igazgyönggyekkel. A Nagy Polip diadalmasan mutatja meg nekik a bűvös vázát, a Mikulás eltűnt csizmáját. Miután a hozott tengeri kincsek mennyisége elégtelennek bizonyul, megújítja, s most már végre is akarja hajtani korábbi fenyegetését. A tenger kiszáritására tett kísérlete azonban sikertelen marad, elmondott varázsigéje semmilyen következménnyel nem

jár. Csalódásában, a hatalmi pozíció fenntartása végett hívni akarja vérszomjas szolgáit, de az őrt álló Cápákat Pista, patája rúgásával, már korábban ártalmatlanná tette. A Polip végképp megszeppen és alázatossá válik, mikor az érkező Mikulás megmutatja piros csizmáját és lábára húzza az elveszett darabot is. Az „óceán Nagy Varázslója” azonban megkegyelmez a bűnösnek és a habléányok hálás köszönő szavai mellett elengedi a Nagy Polipot. Végül a színen maradók közösen éneklük a Télapót és a sikeres kalandot méltató búcsúdalukat.

A dramaturgiailag nagyszerűen felépített szöveg és Presser Gábor dalai eleve garantálták a bemutató sikerét, melyet Árkosi Árpád leleményes rendezői megoldásai (különösen a távolság érzékletes jelzése és az acsavacska gyermekek megjelenítése volt kiváló) és Lőrincz Melinda

kézzel készített ötletes és szemléletes jelmezei és díszletelemei teljesítették ki. Kizárólag dicsérni lehet az előadásban vendégként közreműködő Wellmann Györgyöt (Mikulás), a társulattól az évad végén megvált Pardi Károlyt (Táltos Pista), a Nagy Polipot rendkívüli rutinnal megformáló Farkas Attilát, a tehetségét már többször megcsillantó Szolnok Ágnes (Igaz Gyöngyi), Frick Nóra (Királynő), Szívós Réka (Medúza) és Báthory Gábor (Törzsfőnök) alakítását, valamint Domján Nikolettát, aki az évad egyik legjobb teljesítményét nyújtotta Tintahal kisasszonyként. Mindannyian jelentős mértékben hozzájárultak a bemutató sikeréhez, igazolva, hogy a társulat egységes, komoly művészi erőt képvisel Zalaegerszegen, s hogy az igényes bábszínházi előadások kedvelői várakozással tekinthetnek a következő idény produkciói elé is.

Az Télapó végül megkegyelmez a bűnösnek és a habléányok hálás köszönő szavai mellett elengedi a Nagy Polipot.

